

**KANCELARIA
SENATU**

BIURO ANALIZ, DOKUMENTACJI
I KORESPONDENCJI

Warszawa, 2 grudnia 2020 r.

BADK.DPK.133.183.2020

P10-110/20	Data wpływu petycji 2 listopada 2020 r.
	Data sporządzenia informacji o petycji 2 grudnia 2020 r.

PODATEK DOCHODOWY OD OSÓB FIZYCZNYCH

TEMAT

**ZWOLNIENIE Z PODATKU DOCHODOWEGO
OD OSÓB FIZYCZNYCH
DOCHODÓW Z ODSETEK OD OBLIGACJI**

WNOSZĄCY PETYCJE: petycja indywidualna

Eugeniusz Szymala.

PRZEDMIOT PETYCJI:

Autor petycji wnosi o dodanie w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych pkt 58e w następującym brzmieniu:

„Dochody z odsetek od obligacji pod warunkiem, iż zostały one zakupione przez osobę fizyczną przed 10 laty, zwolnienie to dotyczy także osoby uposażonej przez właściciela w przypadku śmierci właściciela po upływie 10 lat od zakupu obligacji.”.

UZASADNIENIE WNOSZĄCEGO PETYCJE:

Zgodnie z argumentami autora petycji, ustawa o podatku dochodowym od osób fizycznych przewiduje szereg zwolnień od podatku, w tym także przewiduje zwolnienie od podatku od odsetek.

Środki na Indywidualnych Kontach Emerytalnych i Indywidualnych Kontach Zabezpieczenia Emerytalnego nie są objęte podatkiem od zysków kapitałowych, ale podatek ten jest naliczany osobom, które oszczędzają na emeryturę w ramach IKE, jeśli wypłacą one zgromadzone środki wcześniej, przed terminem zwolnienia z daniny. Jak wskazuje autor petycji z doniesień prasowych wynika, że w 2020 r. rekordową popularnością cieszą się obligacje skarbowe. Obligacje Skarbu Państwa są pożyczką obywatela udzieloną Państwu na różny okres czasu, a najdłuższy z nich wynosi 10 i 12 lat.

Autor wyraził pogląd, że w odniesieniu do tego rodzaju terminu powinno być zwolnienie z odsetek od podatku, a w/w ustawa zna już zwolnienia od podatku. W aktualnej sytuacji gospodarczej kraju należy więc zastanowić się nad takim rozwiązaniem, aby obywatele pożyczali Państwu pieniądze na jak najdłuższy okres czasu, zaś premią od takiej wieloletniej pożyczki byłoby zwolnienie ich od podatku od odsetek. Zwolnienie to powinno się odnosić także do osób uposażonych (na wypadek śmierci), które to osoby są z reguły osobami bliskimi dla właściciela/pożyczkodawcy obligacji.

STAN PRAWNY:

Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1426 ze zm.) w art. 30a. ust. 1 stanowi, że od uzyskanych dochodów (przychodów) pobiera się 19% zryczałtowany podatek dochodowy, z zastrzeżeniem art. 52a:

- 1) z odsetek od pożyczek, z wyjątkiem gdy udzielanie pożyczek jest przedmiotem działalności gospodarczej;
- 2) z odsetek i dyskonta od papierów wartościowych;

3) z odsetek lub innych przychodów od środków pieniężnych zgromadzonych na rachunku podatnika lub w innych formach oszczędzania, przechowywania lub inwestowania, prowadzonych przez podmiot uprawniony na podstawie odrębnych przepisów, z zastrzeżeniem art. 14 ust. 2 pkt 5;

4) z dywidend i innych przychodów z tytułu udziału w zyskach osób prawnych;

5) od dochodu z tytułu udziału w funduszach kapitałowych;

5a) od dochodu z tytułu umów ubezpieczenia, o którym mowa w art. 24 ust. 15a;

6) od kwot wypłacanych po śmierci członka otwartego funduszu emerytalnego wskazanej przez niego osobie lub spadkobiercy;

7) od dochodu członka pracowniczego funduszu emerytalnego z tytułu przeniesienia akcji złożonych na rachunku ilościowym do aktywów tego funduszu;

8) z tytułu zbycia prawa poboru akcji nowej emisji przez pracowniczy fundusz emerytalny w imieniu członka funduszu;

9) od kwot jednorazowo wypłacanych przez otwarty fundusz emerytalny członkowi funduszu, któremu rachunek funduszu otwarto w związku ze śmiercią jego współmałżonka;

9a) od kwot jednorazowo wypłacanych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych z subkonta, w związku ze śmiercią współmałżonka ubezpieczonego;

10) od dochodu oszczędzającego na indywidualnym koncie emerytalnym z tytułu zwrotu albo częściowego zwrotu środków zgromadzonych na tym koncie;

11) od dochodu uczestnika pracowniczego programu emerytalnego z tytułu zwrotu środków zgromadzonych w ramach programu;

12) od kwoty wypłaty gwarantowanej, o której mowa w art. 25b ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych;

Wolne od podatku dochodowego są (art. 21 ust. 1) między innymi:

- wypłaty (art. 21 ust. 1 pkt 58):

a) transferowe środków zgromadzonych w ramach pracowniczego programu emerytalnego do innego pracowniczego programu emerytalnego lub na indywidualne konto emerytalne,

b) środków zgromadzonych w pracowniczym programie emerytalnym dokonane na rzecz uczestnika lub osób uprawnionych do tych środków po śmierci uczestnika;

- dochody (art. 21 ust. 1 pkt 58a) z tytułu oszczędzania na indywidualnym koncie emerytalnym, uzyskane w związku z:

a) gromadzeniem i wypłatą środków przez oszczędzającego,

- b) wypłatą środków dokonaną na rzecz uprawnionych po śmierci oszczędzającego,
- c) wypłatą transferową

- z tym że zwolnienie nie ma zastosowania w przypadku, gdy oszczędzający gromadził oszczędności na więcej niż jednym indywidualnym koncie emerytalnym, chyba że przepisy te przewidują taką możliwość;

- wypłaty transferowe środków zgromadzonych przez oszczędzającego na indywidualnym koncie zabezpieczenia emerytalnego (art. 21 ust. 1 pkt 58b):

- a) pomiędzy instytucjami finansowymi prowadzącymi indywidualne konta zabezpieczenia emerytalnego,

- b) na indywidualne konto zabezpieczenia emerytalnego osoby uprawnionej, po śmierci oszczędzającego;

- dochody z tytułu uczestnictwa w pracowniczym planie kapitałowym (art. 21 ust. 1 pkt 58c) w związku z:

- a) gromadzeniem środków na rachunku w pracowniczym planie kapitałowym przez uczestnika pracowniczego planu kapitałowego,

- b) wypłatą środków zgromadzonych w pracowniczym planie kapitałowym, w przypadkach określonych w art. 97 ust. 1 ustawy o pracowniczych planach kapitałowych,

- c) wypłatą transferową środków zgromadzonych w pracowniczym planie kapitałowym;

- wypłaty (art. 21 ust. 1 pkt 58d) z rachunku terminowej lokaty oszczędnościowej lub rachunku lokaty terminowej, o których mowa w art. 80 ust. 2 i art. 102 ust. 3 ustawy o pracowniczych planach kapitałowych.

DZIAŁANIA POWIĄZANE:

Przysporzenia zaliczane do kapitałów pieniężnych podlegają opodatkowaniu 19% podatkiem. Jednak od każdej zasady istnieją wyjątki. Także niektóre przychody (dochody) z kapitałów pieniężnych korzystają ze zwolnienia podatkowego. W art. 21 ust. 1 znajduje się kilka odniesień do zwolnień związanych z kapitałami pieniężnymi:

- odszkodowania z ubezpieczeń osobowych w ramach ubezpieczenia z funduszem kapitałowym (ust. 1 pkt 4),

- kwoty zwracane przez towarzystwo funduszy w związku z wygaśnięciem zezwolenia na utworzenie funduszu (ust. 1 pkt 5a),

- dochody uzyskane ze zbycia akcji NFI (ust. 1 pkt 42),

- zwrot udziałów lub wkładów w spółdzielni (ust. 1 pkt 50),

– wartość majątku otrzymanego w związku z likwidacją osoby prawnej w części stanowiącej koszt nabycia lub objęcia udziałów albo wkładów w spółdzielni (ust. 1 pkt 50a),

– niektóre kwoty wypłacone z pracowniczych programów emerytalnych (ust. 1 pkt 58),

– niektóre kwoty wypłacone z indywidualnych kont emerytalnych (ust. 1 pkt 58a),

– zbycie udziałów i akcji nabytych nieodpłatnie (ust. 1 pkt 105),

– odsetki i dyskonto od obligacji skarbu państwa oferowanych na rynkach zagranicznych oraz dochody ze zbycia tych obligacji (ust. 1 pkt 130)”¹.

Autor petycji proponując dodanie zwolnienia od podatku dochodów z odsetek od obligacji (pod określonymi warunkami) wskazuje na przykład środki na Indywidualnych Kontach Emerytalnych i Indywidualnych Kontach Zabezpieczenia Emerytalnego.

„Od 1 września 2004 r. od podatku zwolnione są niektóre przychody uzyskiwane w związku z gromadzeniem środków w ramach indywidualnego konta emerytalnego. Regulacje prawne związane z funkcjonowaniem IKE zawarte zostały w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o indywidualnych kontach emerytalnych oraz indywidualnych kontach zabezpieczenia emerytalnego.”².

„Celem IKE było stworzenie zachęt dla osób fizycznych do dodatkowego oszczędzania w ramach III filaru. Zachętą tą jest zaś bodziec podatkowy, polegający na zwolnieniu zysków uzyskanych w ramach IKE z 19% podatku kapitałowego, pod warunkiem jednak, że środki zgromadzone w ramach IKE wycofane zostaną dopiero w momencie uzyskania uprawnień emerytalnych bądź minimalnego wieku emerytalnego określonego w przepisach o IKE. Co do zasady zatem środki wpłacone do IKE – zgodnie z podstawowym założeniem – powinny być „zamrożone” do momentu uzyskania tych uprawnień bądź minimalnego wieku. Dopiero wówczas możliwe będzie skorzystanie z podstawowej preferencji podatkowej, polegającej na zwolnieniu z podatku kapitałowego zysków uzyskanych w ramach IKE. Postulat preferencji podatkowej realizuje komentowany art. 21 ust. 1 pkt 58a.”³.

INFORMACJE DODATKOWE:

Podatek od dochodów kapitałowych w Polsce w wysokości 19% (potocznie nazywany podatkiem Belki) to wprowadzony w 2002 r. rodzaj zryczałtowanego podatku dochodowego od osób fizycznych, uregulowany art. 30a i 30b ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych.

¹ M. Pogoński, Opodatkowanie przychodów i dochodów kapitałowych. Komentarz do wybranych przepisów ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, LEX/el., 2012.

² Adam Bartosiewicz, Ryszard Kubacki, PIT. Komentarz, LEX, 2015.

³ M. Pogoński, Opodatkowanie przychodów i dochodów kapitałowych. Komentarz do wybranych przepisów ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, LEX/el., 2012.

Podatek ten obejmuje obecnie m.in. odsetki od lokat i wszelkich wkładów oszczędnościowych, odsetki od pożyczek, odsetki od papierów wartościowych, dywidend, przychodów z funduszy kapitałowych.

Autor przesłał złożoną do Senatu petycję do wiadomości Ministra Finansów.

OPRACOWAŁA

Joanna Maria Leśniarek

WICEDYREKTOR

Danuta Antoszkiewicz